



Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 159/19
Люксембург, 19 декември 2019 г.

Решение по дело C-263/18
Nederlands Uitgeversverbond и Groep Algemene Uitgevers/Tom Kabinet
Internet BV и др.

Продажбата на електронни книги „втора употреба“ посредством уебсайт представява публично разгласяване, за което се изисква разрешението на автора

В решение Nederlands Uitgeversverbond и Groep Algemene Uitgevers (C-263/18), обявено на 19 декември 2019 г., големият състав на Съда постановява, че предоставянето на електронна книга за публично безсрочно ползване посредством изтегляне попада в обхвата на понятието „публично разгласяване“ по смисъла на Директива 2001/29 за авторското право¹.

Nederlands Uitgeversverbond („NUV“) и Groep Algemene Uitgevers („GAU“), две сдружения за защита на интересите на нидерландските издатели, сезират Rechtbank Den Haag (Първоинстанционен съд Хага, Нидерландия) с искане да се забрани, по-специално на дружеството Tom Kabinet, да предоставя електронни книги на разположение на членовете на „читателския клуб“, създаден от него на уебсайта му, или да му се забрани да възпроизвежда тези книги. NUV и GAU твърдят, че тази дейност нарушава авторските права върху тези електронни книги на участващите в двете сдружения лица. Предлагайки за продажба електронни книги „втора употреба“ в рамките на този читателски клуб, Tom Kabinet извършвал неразрешено публично разгласяване на тези книги. Обратно, Tom Kabinet счита, че тази дейност е от обхвата на правото на разпространение, за което горепосочената директива предвижда правило за изчерпване, когато съответният обект — в случая електронни книги — е продаден в Съюза от притежателя на правото или с негово съгласие. Това правило означавало, че след продажбата на въпросните електронни книги NUV и GAU вече нямат изключително право да разрешават или забраняват публичното им разпространение.

Съдът приема, че предоставянето на електронна книга за безсрочно ползване посредством изтегляне попада в обхвата не на понятието „публично разпространение“, предвидено в член 4, параграф 1 от Директива 2001/29, а в това на правото на „публично разгласяване“, предвидено в член 3, параграф 1 от посочената директива, за което, съгласно параграф 3 на този член, не е предвидено изчерпване.

В подкрепа на тази констатация Съдът извежда, по-специално от Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за авторското право, която е в основата на тази директива, както и от подготвителните работи по нея, че намерението на законодателя на Съюза е било това правило за изчерпване да се прилага само за разпространението на материални предмети, каквито са книгите на материален носител. Прилагано обаче към електронни книги, правилото за изчерпване би могло да засегне интереса на притежателите на права да получат подходящо възнаграждение в много по-голяма степен, отколкото в случая с книги на материален носител, тъй като

¹ Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230 и поправка в ОВ L 168, 2016 г., стр. 19).

дематериализираните цифрови копия на електронни книги не се увреждат при използване и поради това на евентуалния пазар на книги „втора употреба“ са идеални заместители на новите.

Що се отнася по-точно до понятието „публично разгласяване“, Съдът посочва, че то следва да се разбира в широк смисъл, като обхващащо всяко разгласяване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването и така всяко такова предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път. Това понятие обединява два кумулативни елемента, а именно акт на разгласяване на произведение и публичност на разгласяването.

Относно първия елемент, от обяснителния меморандум към Предложението за Директива 2001/29 е видно, че „решаващо значение има актът, който се състои в предоставянето на произведението на публично разположение, и следователно, в неговото предлагане на публичнодостъпен сайт, акт, който предхожда етапа на действителното предаване при поискване“ и че „няма значение дали някой действително извлича това произведение“. Така според Съда фактът на предоставяне на съответните произведения на разположение на всяко лице, което се регистрира на уебсайта на читателския клуб, трябва да се разглежда като „разгласяване“ на произведение, без да е необходимо съответното лице да използва тази възможност, като действително извлича електронната книга от посочения уебсайт.

Що се отнася до втория елемент, следва да се вземе предвид не само броят на лицата, които могат да имат едновременно достъп до едно и също произведение, но и броят на онези от тях, които могат да имат последователно достъп до него. В случая, според Съда броят на лицата, които могат да имат едновременно или последователно достъп до едно и също произведение чрез платформата на читателския клуб, е значителен. Ето защо, при условие, че запитващата юрисдикция потвърди това предвид всички релевантни обстоятелства, разглежданото произведение трябва да се счита за публично разгласено.

Освен това Съдът постановява, че за да бъде възприета правната квалификация „публично разгласяване“, защитеното произведение трябва да бъде разгласено, като се използва специфичен технически способ, различен от използваните дотогава, или, ако не е използван такъв способ — пред „нова публика“, тоест публика, която не е била вече взета предвид от притежателите на авторското право при даването на разрешение за първоначалното публично разгласяване на произведението им. В случая, при положение, че предоставянето на електронна книга на разположение обикновено е придружено от лиценз за използване, с който на изтеглилия съответната електронна книга ползвател се разрешава само четенето ѝ от собственото му оборудване, следва да се приеме, че разгласяване като извършеното от дружеството Tom Kabinet е направено пред публика, която не е била вече взета предвид от притежателите на авторско право, и следователно, пред нова публика.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106